

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností a o změně směrnice 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušení směrnice 2000/46/ES

KOM(2008) 627 v konečném znění – 2008/0190 (COD)

(2009/C 218/06)

Dne 30. října 2008 se Rada, v souladu s čl. 47 odst. 2, první a třetí větou, a článkem 95 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

„návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností a o změně směrnice 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušení směrnice 2000/46/ES“

Specializovaná sekce Jednotný trh, výroba a spotřeba, kterou Výbor pověřil přípravou prací na toto téma, přijala stanovisko dne 3. února 2009. Zpravodajem byl pan MORGAN.

Na 451. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 25. a 26. února 2009 (jednání dne 26. února 2009), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 156 hlasy pro, 1 hlas byl proti a 10 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 S pokračujícím využíváním elektronického zpracování dat ve finančních službách by bylo možné se domnívat, že již platíme elektronickými penězi. Šeky jsou snímány a tříděny elektronicky a debetní a kreditní karty se elektronicky zpracovávají v bankomatech, POS pokladnách a dalších typech platebních zařízení. Všechny tyto aplikace se zakládají na kreditu, který má zákazník na bankovním účtu a který může být omezen výší vkladů nebo stanoven bankou (např. u kreditních karet). Ve všech případech banka podnikla šetření, aby zjistila kreditní důvěryhodnost klienta a jeho úmyslů a na základě toho vydala šekové knížky a debetní a kreditní karty. Přístup k elektronickému kreditnímu systému závisí na kreditní důvěryhodnosti. Lidé z mnoha částí společnosti, kteří nemají konto v bance nebo na něm nemají dostatek prostředků, nejsou pro účast v tomto systému způsobilí.

1.2 Elektronické peníze jsou odlišné. Nesouvisí s kreditem. Vyžadují platbu předem. Předplacená částka se pak přemění do elektronické náhrady hotovosti uložené na elektronických nosičích, které spravuje vydavatel elektronických peněz. Elektronická média obsahující předplacenou částku mohou být přenosná, v tom případě mají obvykle formu předplatní karty, nebo jsou to záznamy pořízené on-line a přístupné přes internet. Elektronické peníze umožňují bezhotovostní placení (obvykle) menších částek v různých zařízeních, např. POS pokladnách, nebo on-line pomocí mobilní nebo internetové komunikace. Vlastnictví elektronických peněz není přímo spojeno s kreditní důvěryhodností. Vše, co je potřeba, je schopnost zaplatit předplatné.

1.3 Elektronické peníze asi nikdy nesplní všechny nároky, jimž vyhovují peníze. Není pravděpodobné, že by nahradily krabici pětiseturových bankovek schovanou pod postelí, ale měly by zvládnout transakce, kvůli nimž při sobě nosíme mince a bankovky. Přesto je nástup elektronických peněz velmi pomalý. Úspěšné iniciativy v tomto směru souvisejí s rozvojem informační společnosti. Elektronické peníze by se měly vyvíjet souběžně s informační společností. Měly by být penězi informační společnosti. Budoucí rozšíření bude záviset na podnikatelských aktivitách a technických inovacích v informační společnosti. Smyslem této směrnice je odstranit překážky stojící v cestě invenci a inovaci. EHSV tento cíl podporuje.

1.4 Koncem devadesátých let Evropská komise zaznamenala, že vydavatelé elektronických peněz jsou pouze kreditní instituce, a pokusila se rozšířit rozsah společností nabízejících tyto služby. Aby se trh rozvinul, přijala Komise směrnicí o elektronických penězích (2000/46/ES) umožňující dalším, nikoliv kreditním institucím elektronických peněz přístup na tento trh.

1.5 Cílem směrnice o elektronických penězích bylo vytvořit regulativní rámec, který by odpovídal úrovni rizika, které nové instituce elektronických peněz znamenají, a v němž by mohla vzkvétat technologie a inovace. Výsledek nepředstavuje žádný velký úspěch. Elektronické peníze dosud zdaleka nepřinášejí potenciální užitek, který se od nich očekával, a nejsou považovány za důvěryhodnou alternativu hotovosti.

1.6 Komise proto uskutečnila rozsáhlou revizi vývoje situace v oblasti elektronických peněz. Zjistila, že některá ustanovení směrnice o elektrických penězích brzdila rozvoj trhu s elektronickými penězi a technologickou inovaci. Konzultační a hodnotící proces identifikoval dva hlavní nedostatky. První se týká nejasné definice elektronických peněz a působnosti směrnice o elektronických penězích. Druhý nedostatek se týká právního rámce včetně obezřetnostního dohledu a aplikace ustanovení proti praní špinavých peněz v oblasti služeb elektronických peněz. Komise dospěla k názoru, že je nutná úprava většiny ustanovení směrnice o elektronických penězích, takže bylo rozhodnuto ji nahradit novou směrnicí, jejíž návrh, KOM(2008) 627 v konečném znění, je předmětem tohoto stanoviska.

1.7 Záměrem této směrnice je umožnit vznik nových, inovativních a bezpečných služeb elektronických peněz, zajistit přístup na trh novým hráčům a podpořit skutečnou a účinnou hospodářskou soutěž mezi účastníky trhu. Podle názoru EHSV je pro tuto iniciativu příhodná doba, protože zapojení spotřebitelů v informační společnosti od konce posledního desetiletí exponenciálně narůstalo a v současnosti existuje silná a neuspokojená poptávka po uživatelsky přátelských systémech elektronických peněz. Směrnice se snaží odstranit překážky na cestě podnikatelských iniciativ k uspokojení této poptávky.

1.8 Zavedení nového regulativního režimu ve finančním sektoru může být sporné s ohledem na krizi bankovního systému a všeobecného znepokojení z neúčinnosti regulace bank. Přes tyto obavy EHSV považuje navrhovaný režim za odpovídající a přiměřený. Nová pravidla se nevztahují na banky, které jako instituce nesou zodpovědnost za úvěrovou krizi; snížení požadavku na počáteční kapitál slouží pouze k omezení vstupní bariéry; kapitálové rezervy institucí elektronických peněz budou úměrné s rezervami bank; částky reprezentující pohledávky uživatelů budou samostatně chráněny v omezeném rozsahu investování; uvedené peněžní sumy představují minima. Pokud by se instituce staly skutečnou tržní silou v oblasti platebních služeb, mohou být na základě ustanovení směrnice upraveny podle situace.

1.9 EHSV má určité výhrady k oblasti ochrany spotřebitelů a vyzývá Komisi k provedení změn ve směrnici ve směru omezení investování kapitálu získaného od klientů, okamžité konverze obdržných částek do elektronických peněz, ochrany kapitálu získaného od klientů v hybridních institucích a odstranění poplatku za předčasné zpětné vrácení elektronických peněz z kontraktů.

1.10 Hotovost je anonymní. Jednoduché hotovostní transakce neodhalují totožnost platící osoby. V systémech elektro-

nických peněz mohou být plátcí anonymní nebo identifikovaní. Vyšší limit uložené částky ve výši 500 EUR by měl zvýšit přítlačivost elektronických peněz z hlediska potenciálních uživatelů, zejména těch, kteří nemají bankovní konto nebo na něm nemají dostatečné prostředky. Tyto limity by sice logicky neměly představovat nepřiměřenou hrozbu praní peněz v porovnání s tím, co je možné s velkými hotovostními částkami, přetrvávají však určité výhrady ohledně navrženého limitu.

1.11 Mince a bankovky mají své výrobní náklady a další náklady působí jejich oběh bankám a obchodníkům. Je zřejmé, že veřejnost Evropské unie zůstává věrná hotovosti jako platebnímu prostředku i nástroji uchování hodnot. V současném období nejistoty je v oběhu daleko více bankovek.

1.12 Směrnice sama o sobě nemůže tento trend zvrátit. Může však odstranit bariéry stojící v cestě podnikům a technologické inovaci. Žádná autorita nemůže obecnou veřejnost zavázat k používání elektronických peněz. Iniciativu by mohly převzít banky, ale kromě Belgie s její kartou Proton nedošlo z jejich strany nikde k velkému pokroku. Zkušenosti s používáním cestovních karet, telefonních karet a internetového obchodu jasně ukazují, že aplikace v informační společnosti podporují širší využívání elektronických peněz. Kromě toho jsou elektronické peníze často produktem jiného podniku, takže vydavatelem může být často hybridní podnik, který se neomezuje pouze na elektronické peníze. Vztah mezi elektronickými penězi a jinými typy podnikání se považuje za podstatný pro rozvoj elektronických peněz. Směrnice byla navržena tak, aby tento vývoj podporovala, a má proto podporu EHSV.

1.13 Zásadní výhrada se vztahuje k vývoji předpisů zabráňujících praní peněz. EHSV se nemůže smířit s tím, že dvě směrnice stanovují navzájem si odporující limity. To je příčinou nepřijatelného právního zmatku. Mají-li dostat přednost limity stanovené touto směrnicí, je nutné upravit směrnici proti praní špinavých peněz.

1.14 EHSV vyzývá členské státy, aby zaujaly stejně kladný přístup při provádění nové směrnice. Je důležité, aby tyto předpisy byly vyvíjeny za konzultací s podnikatelskou sférou a získaly takovou podobu, která by nebyla obtížným břemenem pro vydavatele elektronických peněz nebo jejich zákazníky, vzhledem k tomu, že příslušné finanční částky jsou minimální. Podle toho, jaký postoj zaujmou, mohou orgány členských států rozhodnout o podpoře nebo potlačení tohoto čerstvě zrozeného odvětví. EHSV je přesvědčen, že by se mu mělo dostat podpory ve všech členských státech.

1.15 Tato směrnice je významná. Může přivodit dalekosáhlé důsledky. EHSV vyzývá současné i potenciální hráče na scéně elektronických peněz, aby s ohledem na tuto směrnici znovu zhodnotili své síly, své slabiny, příležitosti i hrozby. Trh dostává druhou šanci.

2. Úvod

Odstavce 2.2, 2.3 a 2.4 vysvětlují hlavní vlastnosti elektronických peněz a jejich vztah k informační společnosti.

2.1 Je řada příkladů, jak vede zapojení zákazníka do informační společnosti k přijetí elektronických peněz.

2.2 Použití karet RFID ⁽¹⁾ je jedním z nich. Čip RFID může zaznamenávat peněžní hodnoty, a tak se stalo běžnou aplikací placení jízdného při vstupu do dopravních systémů. V roce 1997 zavedl Hong Kong kartu Octopus. Jedná se bezkontaktní chytrou kartu s možností dobíjení uložené částky. Používá se jednak jako platební prostředek téměř ve všech druzích veřejné dopravy ve městě, ale také k platbám ve večerkách, supermarketech, v provozovnách rychlého občerstvení, v parkovacích a prodejních automatech atd. Kartu používá 95 % populace města ve věku od 16 do 65 let. Tento příklad ukazuje, jak zapojení spotřebitelů do informační společnosti ovlivňuje širší využívání elektronických peněz. Ve veřejné dopravě v Londýně se nyní všeobecně používá RFID bezkontaktní karta Oyster. Uživatelé teď očekávají její rozšíření v trafikách, večerkách a prodejnách rychlého občerstvení, které bývají v okolí dopravních uzlů a stanic. K takovému vývoji jistě dojde ve Spojeném království a dalších členských státech s postupným rozšířením karet RFID.

2.3 Dalším rozšířenějším příkladem jsou předplacené účty mobilních telefonů, které se již mohou používat k nejrůznějším úhradám, například k platbě za využití horké linky při problémech s počítačem, za účast v soutěži, k dobročinným účelům, k placení interaktivních her, zábavy pro dospělé, zpravodajství a informačních služeb. Stejně jako v případě předplacených cestovních karet se považují předplacené telefonní účty za elektronické peníze, když začne být uložená částka akceptována dalšími firmami kromě přepravních nebo telefonních operátorů.

⁽¹⁾ RFID – Radio Frequency Identification, radiofrekvenční identifikace, používá elektronický čip, který může být zabudován do různých nosičů, např. visaček zboží nebo průkazů totožnosti. Čip se snímá bezdrátovou čtečkou a postačí, když se nosič čtečky jen dotkne. Tato aplikace se nazývá „bezkontaktní“. Vstupní karty do budov, jako je tomu v případě EHSV, pracují na principu RFID.

2.4 Také internet podporuje elektronické peníze, protože vyhovují dvěma významným potřebám. Většina firemních aplikací pro prodej zákazníkům přes internet používá k platbě kreditní transakce. Zákazníci bez účtu v bance jsou automaticky vyloučeni, protože nemají kreditní nebo debetní kartu. Použitím karty s elektronickými penězi mohou využívat výhod nákupu přes internet. Došlo také k významnému nárůstu internetových transakcí mezi jednotlivci navzájem (spotřebitel-spotřebitel), podněceným dražebními systémy jako je E-Bay. Mezi jednotlivci není možné provádět transakce s použitím kreditní nebo debetní karty. Platba musí proběhnout zabezpečenými elektronickými penězi. To bylo původem vzniku systémů jako je PayPal ⁽²⁾, který se uplatňuje v symbióze s E-Bay.

2.5 Zkušenosti s používáním cestovních karet, telefonních karet a internetového obchodu ukazují, že aplikace v informační společnosti vedou k širšímu využívání elektronických peněz. Ukazují také, že elektronické peníze mohou být vedlejším produktem jiného podnikání, takže společnost, která je vydává, může být hybridním podnikem. Vztah mezi elektronickými penězi a jiným podnikáním se považuje za podstatný pro rozvoj elektronických peněz. Směrnice to bere v úvahu.

2.6 Kreditní instituce jako banky mají všechny nezbytné atributy, aby vydávaly elektronické peníze, a působí v příslušných regulačních režimech. Do určité míry zde kreditní instituce převzaly iniciativu. Belgická karta Proton je produktem bankovního konsorcia. Kombinuje funkce debetní karty s elektronickou peněžní kartou a je v Belgii velmi rozšířená mezi klienty bank. Jsou zde určité vyhlídky, že bude vydáno více takových kombinovaných karet pro elektronické peníze s bezkontaktní technologií RFID. Přesto je tu zjevný konflikt zájmů mezi elektronickými penězi a jinými produkty kreditních institucí, jako jsou kreditní a debetní karty.

2.7 Údaje o omezeném počtu plně oprávněných institucí v oblasti elektronických peněz (20 institucí a 127 subjektů působících v rámci výjimek) a o malém objemu vydaných elektronických peněz (v současné době je celkový objem elektronických peněz v EU roven jedné miliardě oproti 600 miliardám EUR, které jsou v oběhu v hotovosti) ukazují, že se elektronické peníze ve většině členských států ještě nerozšířily. Kromě toho objem hotovosti v oběhu od zavedení eura v roce 2002 neustále stoupal.

⁽²⁾ PayPal byl spuštěn jako instituce elektronických peněz regulovaná úřadem finančních služeb Spojeného království. Později se přeměnil na kreditní instituci a nyní sídlí v Lucembursku.

2.8 Komise proto uskutečnila rozsáhlou revizi vývoje situace v oblasti elektronických peněz. Konzultační a hodnotící proces identifikoval dva hlavní nedostatky ve stávající směrnici o elektronických penězích. První se týká nejasné definice elektronických peněz a působnosti směrnice. Druhý nedostatek se týká právního rámce včetně obezřetnostního dohledu a aplikace ustanovení proti praní špinavých peněz v oblasti služeb elektronických peněz.

2.9 Kromě toho vstoupí v listopadu 2009 v platnost směrnice o platebních službách 2007/64/ES. Směrnice o platebních službách je v této oblasti významná tím, že stanovuje zvláštní režim pro platební instituce, který je obdobou režimu platného pro instituce elektronických peněz. Směrnice o platebních službách není kompatibilní se směrnicí o elektronických penězích, což samozřejmě bude přispívat k právní nejistotě, nedojde-li k revizi stávajícího režimu řízeného směrnicí o elektronických penězích.

2.10 Ze všech výše uvedených příčin je nutná úprava většiny ustanovení směrnice o elektronických penězích, takže bylo rozhodnuto ji nahradit novou směrnicí, jejíž návrh je předmětem tohoto stanoviska.

3. Shrnutí stanoviska

3.1 Záměrem směrnice je umožnit vznik nových, inovativních a bezpečných služeb elektronických peněz, zajistit přístup na trh novým hráčům a podpořit skutečnou a účinnou hospodářskou soutěž mezi účastníky trhu. Očekává se, že inovace na trhu platebních služeb přinese konkrétní užitek zákazníkům, podnikům i širší hospodářské scéně. Tvůrčí řešení by měla přispět k rychlejšímu provádění plateb a pohodlnějšímu používání a měla by umožnit nové funkce využitelné elektronickou společností jedenadvacátého století.

3.2 Byla ujasněna definice elektronických peněz: elektronickými penězi se rozumí peněžní hodnota vyjádřená pohledávkou za vydávající instituci, elektronicky uložená a vydaná proti přijetí peněžních prostředků (čl. 2 odst. 2). Nevztahuje se na jednoúčelové (v uzavřeném okruhu používané) předplacené platební nástroje, které se mohou použít pouze omezeným způsobem (čl. 1 odst. 3 a 4).

3.3 Působnost nové směrnice usnadňuje vstup na trh, protože se vztahuje na vydavatele víceúčelových (v otevřeném okruhu používaných) elektronických poukázek, jako jsou karty RFID a karty mobilních telefonů, a nezahrnuje elektronické peníze uložené na serverech.

3.4 Činnosti institucí elektronických peněz šířeji definují články 8 a 9. Existují zde dva pohledy. První stanoví, že je možné nabízet širší rozsah platebních služeb, než definuje příloha směrnice o platebních službách, včetně poskytování

kreditu, poskytování doplňkových služeb a provozování platebních systémů. Podle druhého hlediska mohou vydavatelé elektronických peněz při svém podnikání provozovat další aktivity, jako maloobchodní prodej nebo telekomunikační služby. V takovém případě již nebude potřebné vytvářet plnoprávnou instituci elektronických peněz. Bude však požadováno, aby peněžní prostředky v elektronických penězích byly chráněny v souladu s ustanovením směrnice o peněžních službách. Povolení takových hybridních institucí elektronických peněz by mělo podporovat nárůst vydávání elektronických peněz.

3.5 Práva na zpětnou výměnu částky jsou rysem, který chrání zákazníka. Upravuje je článek 5: členské státy zajistí, aby vydavatelé elektronických peněz na žádost držitele provedli kdykoliv zpětnou výměnu peněžní hodnoty držených elektronických peněz v její nominální výši. Toto opatření působilo problémy operátorům mobilních telefonních služeb, kde předem zaplacená částka byla určena na telefonní služby s možností nakupování, nyní jsou však mobilní operátoři kryti ustanoveními článku 5.

3.6 Obezřetnostní režim obecně sleduje ustanovení odpovídajících článků směrnice o platebních službách. Jsou zde však některá specifická opatření směřující k tomu, aby byl režim přiměřený existujícím rizikům. Je zde řada hledisek.

3.6.1 Směrnice o elektronických penězích požadovala u institucí elektronických peněz počáteční kapitál ve výši 1 milion EUR. Nyní se uplatňuje názor, že tato částka je nepřiměřeně vysoká ve vztahu k souvisejícím rizikům a je překážkou ve vytváření inovačních MSP v prostoru elektronických peněz. V novém návrhu se požadovaný počáteční kapitál snižuje na 125 000 EUR.

3.6.2 Kromě počátečního kapitálu musejí instituce elektronických peněz mít vlastní kapitál jako poměrnou část nesplacených závazků. Ve směrnici o elektronických penězích to bylo 2 %. Nově se požaduje 5 %, a procento klesá s rostoucím objemem, z vyšší hodnoty dané nevyčerpanými penězi nebo měsíčním objemem plateb.

3.6.3 Jsou zde omezení v investování kapitálu získaného od klientů reprezentujícího nevyčerpanou elektronickou hodnotu, ale uplatňují se pouze tam, kde vydávající instituce vykonává jinou činnost kromě plateb (čl. 9).

3.6.4 Navrhované úpravy režimu třetí směrnice o praní peněz, které zamezují praní špinavých peněz, jsou ve shodě s potřebami podniků a praxí v této oblasti. Zvyšuje se maximální hodnota elektronických peněz, které je možné jednorázově směnit za hotovost, z částky 150 EUR na 500 EUR (čl. 16).

3.6.5 Směrnice o elektronických penězích umožňovala členským státům upustit od mnoha autorizačních požadavků, aby usnadnila vstup na trh a inovace u nových subjektů. Tyto výjimky se v členských státech uplatňovaly nekonzistentně a vytvářely nerovné podmínky pro tržní subjekty. Výjimky jsou v novém režimu zachovány (čl. 10), ale podle příslušných článků směrnice o platebních službách nesmějí instituce elektronických peněz využívat výjimky působit přes hranice členských států. Jinými slovy: tam, kde se využívají výjimky, není možné oprávnění k přeshraniční činnosti.

4. Hospodářské a sociální hledisko

4.1 EHSV klade velký důraz na postup k cílům lisabonského projektu. Tato směrnice si zaslouží naši podporu, protože působí směrem k lisabonským cílům růstu a zaměstnanosti, kterých má být mimo jiné dosaženo technologickými inovacemi, podnikatelskou iniciativou, kreativním využitím internetu a vytvářením MSP jako vůdčí síly rozvoje elektronické společnosti jedenadvacátého století.

4.2 Zavedení nového regulativního režimu ve finančním sektoru může být sporné s ohledem na krizi bankovního systému a všeobecného znepokojení z neúčinnosti regulace bank. Přes tyto obavy EHSV považuje z následujících důvodů navrhovaný režim za odpovídající a přiměřený:

— Předpisy jsou navrženy pro potřeby inovativních MSP v oblasti platebních služeb. Nedávná bankovní krize vznikla z úvěrového zatížení bank. Instituce elektronických peněz nebudou smět poskytovat úvěry založené na prostředcích uživatelů, takže toto nebezpečí nevznikne.

— Požadavek na vlastní kapitál (viz odstavce 3.6.1 a 3.6.2 uvedené výše) znamená, že počáteční kapitál 125 000 EUR roste úměrně s rostoucím objemem prostředků od klientů. Snížení požadavku na počáteční kapitál slouží pouze k omezení vstupní bariéry. Směrnice stanoví podstatné kapitálové požadavky pro větší objemy.

— Kapitálové rezervy instituce elektronických peněz budou odpovídat bankovním a částky reprezentující pohledávky uživatelů budou samostatně chráněny v omezeném rozsahu investování.

— Uvedené peněžní sumy představují minima. Pokud by se instituce elektronických peněz staly skutečnou tržní silou v oblasti platebních služeb, mohou být na základě ustanovení směrnice upraveny podle situace.

4.3 EHSV má určité výhrady k oblasti ochrany zákazníků a vyzývá Komisi k provedení následujících úprav směrnice:

4.3.1 Omezení možnosti investování získaných prostředků se nyní vztahují pouze na hybridní instituce elektronických peněz. Tato opatření by se z důvodu lepší ochrany zákazníků měla vztahovat na všechny instituce elektronických peněz.

4.3.2 Instituce elektronických peněz nesmějí držet peníze klientů jako vklad. Získané prostředky by se měly okamžitě převést na elektronické peníze. Toto bezpečnostní opatření směrnice neuvádí.

4.3.3 Článek 9 by měl být pozměněn, aby jasněji stanovil, že vlastní kapitál vztahující se na nesplacené závazky v elektronických penězích by měl být hybridními institucemi specificky chráněn.

4.3.4 Čl. 5 odst. 4 umožňuje bezplatnou zpětnou výměnu při ukončení smlouvy, ale čl. 5 odst. 5 umožňuje účtovat poplatek za předčasné ukončení. Toto ustanovení by mělo být zrušeno, protože není žádný rozdíl mezi zpětným vrácením během trvání kontraktu nebo na jeho konci a pravděpodobným důsledkem by byl způsob ukončování kontraktu, který by slevoval z obezřetnostního požadavku znalosti klienta.

4.4 Vztah k hotovosti je v různých kulturách EU velmi rozdílný, rovněž tak i vztah k technologii. Míra růstu používání e-mailu a internetu může být vodítkem k posouzení pravděpodobného přijetí elektronických peněz. Dalším faktorem bude demografie oblasti maloobchodu a služeb. Větší společnosti pravděpodobně budou akceptovat elektronické peníze jako první. Z těchto i dalších důvodů vztahujících se k povaze členských států by nebylo moudré očekávat, že se elektronické peníze budou šířit v celé EU stejně rychle.

4.5 Z přibližně dvaceti institucí elektronických peněz, které dnes existují, bylo asi 15 akreditováno ve Spojeném království. K tomuto výsledku přispěl kladný přístup úřadu finančních služeb Spojeného království ve vztahu k elektronickým penězům. Úřad zejména vedl konzultace s podnikovou sférou, aby zajistil, že předpisy Spojeného království budou v praxi funkční. V tom byl úřad úspěšný. EHSV vyzývá členské státy, aby zaujaly stejně kladný přístup ve vztahu k nové směrnici. Takový přístup by přispěl k rostoucímu využívání elektronických peněz v celé EU.

4.6 Zásadní výhrada se vztahuje k vývoji předpisů zabraňujících praní peněz. Třetí směrnice o praní peněz obsahovala článek, který členským státům umožňoval neuplatnit opatření pro prověřování klienta nebo je odložit v případě elektronických peněz (zjednodušené prověřování klienta), pokud částka nepřevýšila 150 EUR při uložení na zařízení, které není dobíjecí, nebo nepřevýšila 2 500 EUR za kalendářní rok v případě dobíjecího zařízení. Odpovídající limity jsou ve směrnici o platebních službách a v navrhované revizi směrnice o elektronických penězích shodně stanoveny na 500 EUR a 3 000 EUR. EHSV se nemůže smířit s tím, že dvě směrnice stanovují navzájem si odporující limity. To je příčinou nepřijatelného právního zmatku. Mají-li dostat přednost limity stanovené touto směrnicí, je nutné upravit směrnici proti praní špinavých peněz.

4.7 Hotovost je anonymní. Jednoduché hotovostní transakce neodhalují totožnost platící osoby. V systémech elektronických

peněz mohou být plátcí anonymní nebo identifikovaní. Provádění směrnice o praní peněz některými členskými státy narazilo na problém, že opatření KYC („poznaj svého klienta“) byla krajně přeháněna. Při transakcích spojených s převodem malých částek si budou mnozí uživatelé přát zachovat anonymitu. Jedním rysem provádění směrnice o praní peněz ve Spojeném království bylo to, že opatření KYC se uplatnila, teprve když klient vyvinul určitou úroveň aktivity. Vyšší limit uložené částky ve výši 500 EUR by zvýšil přitažlivost elektronických peněz z hlediska potenciálních uživatelů, zejména těch, kteří nemají bankovní konto nebo na něm nemají dostatečné prostředky. Tyto limity by sice logicky neměly představovat nepřiměřenou hrozbu praní peněz v porovnání s tím, co je možné s velkými hotovostními částkami, přetrvávají však určité výhrady ohledně navrženého limitu.

4.8 Elektronické peníze usnadňují finanční začlenění. Ve společnosti, kde se rostoucí měrou očekává, že platba bude provedena debetní nebo kreditní kartou, by mohla být velmi přitažlivá možnost pořídit za hotovost kartu, kterou by pak bylo možné používat ke kreditním a debetním transakcím. Určité společenské skupiny by mohlo takové řešení zvláště zvýhodnit. Patří mezi ně přistěhovalci, lidé bez bankovního konta nebo s malým zůstatkem a za určitých okolností také mládež a tělesně postižení lidé. EHSV je znepokojen tím, že z hlediska ochrany zákazníka jsou tyto skupiny také nejohroženější. Členské státy by měly jejich zranitelnost brát v úvahu při provádění této směrnice.

V Bruselu dne 26. února 2009.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Mario SEPI